

KNIHOVNA
AKADEMIE VĚD ČR
NÁRODNÍ 3, 115 22 PRAHA 1

INFORMACE

2/2008

Jarmila Burgetová

ÚVODEM

V letošním roce nevyjde jako samostatné zvláštní číslo „Mimořádné vydání“, věnované elektronickým informačním zdrojům v Akademii věd jako tomu bylo v předchozích dvou letech. Důvodem této změny – tohoto rozhodnutí je skutečnost, že informace o dostupných elektronických databázích nejrůznějšího druhu jsou v Akademii věd již natolik známé, že je není třeba znovu opakovat.

V dnešním druhém čísle INFORMACÍ se proto budeme zabývat zejména novinkami v této oblasti. V souhrnném článku se čtenáři z pera Mgr. Hany Tomanové dozvědí o elektronických informačních zdrojích pro knihovnictví a informační vědu, seznámí se s portálem ISSN a s plnotextovou databází BioOne zaměřenou na biologické a ekologické vědy. Open Access neboli Otevřený přístup je aktuální, často citované a diskutované téma. Pojednává o něm ve svém článku Mgr. Iva Burešová. O nové službě KNAV – o vzdáleném přístupu k elektronickým informačním zdrojům – poreferuje Mgr. Jaroslav Meixner. Zmíněné články pak uzavře přehled elektronických informačních zdrojů přístupných v roce 2008 v Knihovně Akademie věd.

Jistě není třeba připomínat, že veškeré potřebné informace o dostupných elektronických zdrojích najdete rovněž na webu KNAV:

<http://www.lib.cas.cz/cs/online-databaze>

Uživatelé či kolegové z knihoven Akademie věd, kterým počítačové informace nestačí a hledají osobní radu a pomoc, se mohou obrátit na odborné pracovníky KNAV; ti jim všechny případné dotazy ochotně zodpoví.

Hana Tomanová
**ELEKTRONICKÉ
INFORMAČNÍ ZDROJE
PRO KNIHOVNICTVÍ
A INFORMAČNÍ VĚDU**

Elektronické informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu jsou specializované, oborově zaměřené informační zdroje. Jsou určeny studentům knihovnictví a informační vědy a odborné veřejnosti. V rámci projektu 1N 04170 „Informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu“ byly od roku 2004 zpřístupněné **LISA – Library and Information Science Abstracts, ELIS – Encyclopedia of Library and Information Science (ELIS), ISTA – Information Science and Technology Abstracts Plus a LLIS FT – Library Literature & Information Science Fulltext.**

Projekt bude trvat do konce roku 2008. Nositelem projektu je Národní knihovna ČR a řešitelkou je PhDr. Eva Marvanová z Knihovnického institutu. PhDr. Eva Bratková z Ústavu informačních studií a knihovnictví UK připravila manuály, které jsou přístupné na webové stránce Národní knihovny ČR a které mohou sloužit jako učebnice historie informační vědy a současně také jako učebnice rešeršní teorie. Informace týkající se projektu jsou k dispozici na webové stránce NK ČR a na Infozdroje.cz firmy Albertiny icome Praha. Členové konsorcia jsou Národní knihovna ČR, Masarykova univerzita v Brně, Slezská univerzita v Opavě, Univerzita Karlova v Praze a Akademie věd ČR. Všechny tyto informační zdroje mají povolený vzdálený přístup, což je činí atraktivnějšími a umožní široké využití všemi zájemci.

ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE PRO KNIHOVNICTVÍ A INFORMAČNÍ VĚDU A PROGRAMY LI

Elektronické informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu byly přístupné i v letech 2001–2003. V rámci programu Informační zdroje pro výzkum a vývoj (program LI k 31. 12. 2003) to byly **LISA – Library and Information Science Abstracts a ELIS – Encyclopedia of Library and Information Science** ve verzi on-line a **LLIS – Library Literature and Information Science a ISTA – Information Science & Technology Abstracts Plus** na CD-ROM.

ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE PRO KNIHOVNICTVÍ A INFORMAČNÍ VĚDU A EBSCO

Od roku 2006 došlo ke změnám nejen co se týče šíře nabídky databází, ale i vzhledem k vývoji některých z nich. ISTA změnila producenta, přešla od Ovid Technologies (rešeršní systém WebSpire) k EBSCO. Do roku 2002 se nazývala Information Science Abstracts. Databáze je nyní přístupná prostřednictvím EBSCO. Byl vytvořen vlastní přístup do knihovnických databází Librarianship databases. ISTA zaměřená na informační vědu byla rozšířena o knihovnické časopisy a zpřístupněna pod názvem LISTA – Library, Information Science & Technology Abstracts a to i verze s plnými texty LISTA Full Text – Library, Information Science & Technology Abstracts with Full Text. Kromě toho byl zakoupen přístup do 4 databází zaměřených na počítačovou vědu (Computers & Applied Science Complete, Computer Source, Internet and Personal Computing Abstracts a Computer Science Index). Přístup do databáze ERIC, která sice existuje ve volně přístupné verzi, ale v EBSCO poskytuje uživatelům uživatelsky vřidnější prostředí při vyhledávání, je bonusem firmy EBSCO Publishing. Bibliografické databáze jsou propojené do plnotextových časopisů databáze EBSCO.

Národní knihovna ČR

<http://www.nkp.cz/>

http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=09_Okn/EIzdroje.htm

LISA <http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaLISA.pdf>

ISTA Plus <http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaISTA.pdf>

LLIS FT <http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaLLIS.pdf>

Infozdroje.cz

<http://www.infozdroje.cz/>

LISA <http://www.infozdroje.cz/pomucky.php?produkt=34>

LLIS FT <http://www.infozdroje.cz/pomucky.php?produkt=143>

ISTA Plus <http://www.infozdroje.cz/pomucky.php?produkt=298>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

<http://www.msmt.cz/>

<http://www.msmt.cz/vyzkum/dotace-granty>

KONSORCIUM „ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE PRO KNIHOVNICTVÍ A INFORMAČNÍ VĚDU“ A KNAV

KNAV patří k nejvýznamnějším knihovnám v České republice z hlediska klasického knižního a časopiseckého fondu, portfolia elektronických informačních zdrojů. Buduje se zde Digitální knihovna AV ČR, jejímž cílem je zpřístupnit akademickou produkci, u časopisů s plnou retrospektivou a u aktuálních ročníků propojenou do on-line verzí. Tento fond tvořený tištěnými i elektronickými dokumenty doplňují meziknihovní

služby na národní i mezinárodní úrovni, včetně služeb elektronického dodávání dokumentů, které významným a efektivním způsobem umožňují získat plný text článků.

Důležité místo zaujímá v KNAV badatelská činnost v oblasti knihovnědy, digitalizace, vytváření elektronického katalogu AV ČR a elektronických informačních zdrojů. V KNAV pracuje na těchto úkolech 23 atestovaných pracovníků. Všechny knihovnické a informační činnosti se rozvíjejí v současné době nebývalým tempem a přístup k odborným informacím je pro KNAV nezbytný. V KNAV jsou na rozdíl od ostatních účastníků konsorcia využívány čistě k vědecké a výzkumné práci a ke studijním účelům.

Elektronické informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu jsou přístupné ve všech ústavech AV ČR v Praze, kromě databáze ISTA, která je přístupná pouze v KNAV.

Elektronické informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu jsou prezentovány v AV ČR při seminářích věnovaných elektronickým informačním zdrojům, v samostatných článcích i v „Mimořádném vydání“ knihovnou vydávaných Informací, které bylo v letech 2006 a 2007 věnováno elektronickým informačním zdrojům. Plnotextové časopisy jsou zpřístupněné prostřednictvím portálu EZB – Elektronische Zeitschriftenbibliothek a Google Scholar. Informace o těchto zdrojích je zařazena do pravidelné přednášky PhDr. Ivany Kadlecové „Moderní informační zdroje pro výzkum“ v rámci Kurzu základů vědecké práce v Akademii věd ČR, který je určený především doktorandům, jejichž školitelé pracují v ústavech AV ČR.

Akademie věd ČR

<http://www.cas.cz/>

<http://www.cas.cz/ostatni.php?m=5&ID=37>

Informace

<http://www.lib.cas.cz/informace/Informace-mimoradne-vydani-2006.pdf>

http://www.lib.cas.cz/informace/Mimoradne_vydani_2007.pdf

ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE PRO KNIHOVNICTVÍ A INFORMAČNÍ VĚDU A OSTATNÍ EIZ – TEZAURUS

Pravděpodobně je většina obsahu těchto EIZ dosažitelná i prostřednictvím jiných EIZ (WOS, Scopus, EBSCO, Proquest aj.), ale tyto specializované EIZ poskytují kvalitní oborový tezaurus, umožňující podrobnější rešerše. Tyto tezaury byly vyvinuty speciálně pro jednotlivé databáze a záznamy jsou zpracovány oborovými specialisty. Lze zde získat informace, které umožní pohled na vývoj oboru, od kdy se určité termíny objevují v rešerších a to velmi rychlým, jednoduchým a pohodlným způsobem. Samozřejmě se jedná o spolehlivé a průběžně aktualizované zdroje.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE ABSTRACTS – LISA

The screenshot displays the ILLUMINA search interface. At the top left is the CSA logo, followed by the word 'ILLUMINA' in a large, blue, serif font. Below this is the tagline 'From the Middle Ages to Modern Science' in a smaller, blue, sans-serif font. A navigation bar contains four buttons: 'Quick Search' (blue), 'Advanced Search' (green), 'Search Tools' (purple), and 'Browse' (orange). Below the navigation bar is a blue header for the 'Select Databases' section. Underneath, there is a dropdown menu for 'Change Subject Area:' currently set to '— All Subject Areas —', and a 'Go' button. The main content area is light green and contains the instruction 'Select the Database(s) you would like to search.' followed by a link 'Continue to Search'. A list of four databases is shown, each with an unchecked checkbox, a question mark icon, the database name, and a brief description:

- ? BioOne Abstracts and Indexes
Biological, ecological and environmental sciences
- ? BioOne.1 Full-Text
Biological, ecological and environmental sciences
- ? BioOne.2 Full-Text
Biological, ecological and environmental sciences
- ? LISA: Library and Information Science Abstracts
Library science, online retrieval, archives, information technology

A&I (Abstracting and indexing database) databáze z produkce CILIP The Chartered Institute of Library and Information Professional a vydavatelství Proquest určená pro knihovníky a informační specialisty. Původně se jednalo o jednu z databází CSA. V průběhu trvání projektu změnila databáze LISA rozhraní – 2005 byla spuštěna informační služba, nové vyhledávací rozhraní, Illumina. Abstrakty jsou obsáhlé. 50% abstraktů je zpracováno informačními specialisty; informace o původu abstraktu je uvedena na jeho konci.

Zpracováno 440 oborových časopisů ve 20 jazycích z 68 zemí.
Obsahové zaměření: umělá inteligence, knižní recenze, CD-ROMy, aplikace informatiky, informační střediska, informační management, informační věda, ukládání informací, informační technologie, technologie Internetu, management

znalostí, knihovnictví, knihovny a archivy, knihovní management, knihovny a jejich uživatelé, lékařské informace, on-line informační vyhledávání, vydavatelství a prodej knih, management záznamů, telekomunikace, technické služby, WWW.
Počet záznamů v databázi 309 693 (září 2008).

Pro českou knihovnickou a informační obec bude jistě zajímavé, že jsou zde zpracovány oborové časopisy ze 70.–90. let 20. století (např. Í, Československá informatika, Technická knihovna). Je zpracováno 2 370 článků v českém jazyce.

Retrospektiva od roku 1969. Aktualizace jednou za dva týdny, přírůstek okolo 500 záznamů. Pro vyhledávání je k dispozici oborový tezaurus. LISA je propojena do plných textů EBSCO a LLIS FT (Wilson) a do volně přístupných zdrojů.

Producent

<http://www.cilip.org.uk/publications/lisa>

Seznam časopisů

<http://www.csa.com/factsheets/supplements/lisa.php>

CSA Illumina

<http://www.aip.cz/titul.php?titul=1644>

Obsahové zaměření

<http://www.csa.com/factsheets/lisa-set-c.php>

Metodická příručka LISA

(Eva Bratková, 2006)

<http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaLISA.pdf?PHPSESSID=d310409f19ddof520e27f14c8f365947>

Informace a pomůcky

<http://www.aip.cz/produkt.php?produkt=314>

Metodická příručka LLIS FT

(Eva Bratková, 2007)

<http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaLLIS.pdf?PHPSESSID=3085cc3cd45b677b7cb4b20763f1981c>

http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=09_Okn/ElZdroje.htm

ENCYCLOPEDIA OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE – ELIS

Elektronická verze Encyclopedia of Library and Information Science. V současné době 2. vydání. Z produkce Taylor & Francis Books (Dekker Encyclopedias). Vydávají američtí editoři Marcia J. Bates a Mary Niles Maack (Department of Information Studies, Graduate School of Education and Information Studies, University of California) a Miriam Drake (Georgia Institute of Technology).

Vynikající přehled z oblasti knihovnictví a informační vědy. V encyklopedii jsou zpracována jednotlivá témata, která jsou průběžně doplňována v souladu s vývojem oboru. Ve druhém vydání byla doplněna tato témata: competitive intelligence,

decision support system, digital library projects, electronic records preservation, ethical issues in information, online library instruction, telecommuting, software reliability, the user-centered revolution.

The screenshot shows the Informaworld website interface. At the top, there are navigation links for 'HOME', 'ABOUT US', and 'CONTACT US'. Below this, there are buttons for 'eBooks', 'Journals', 'Reference Works', and 'Abstract Databases'. A search bar is present with a dropdown menu set to 'entire site' and a 'GO' button. Below the search bar, there are links for 'Browse Publications A-Z', 'Browse Subjects A-Z', and 'Advanced Search'. The main content area features a 'Taylor & Francis' logo and a book cover for the 'Encyclopedia of Library and Information Science Second Edition'. The title is prominently displayed. Below the title, there is a list of editors: Marcia J. Bates, Mary Niles Maack, and Miriam Drake. The ISBN is listed as 978-0-8247-2075-9 (hardback) and 978-0-8247-2071-1 (electronic). The original publication date is 23 June 2003, and the last updated date is 17 November 2008. The subjects are Information Science and Librarianship. The publisher is Taylor & Francis. A 'You have: ACCESS' indicator is shown. Below this, there is a section for 'Viewing the Encyclopedia' with instructions to select an initial letter or search term. A 'Sort by' dropdown menu is set to 'Title', and a list of letters (A-Z) is provided for navigation. At the bottom, there is a 'Selected: Choose an Action:' dropdown menu and a 'Go' button.

Nejnovější příspěvky do ELIS – Recent Updates

<http://www.dekker.com/sdek/recent~db=enc~content=t713172967>

Plné texty jsou k dispozici ve formátu PDF i HTML. Hesla jsou abecedně uspořádaná a lze v nich vyhledávat nebo si je prohlížet podle předmětu, autora nebo data zařazení do encyklopedie (nejnovější příspěvek pochází z 15. 8. 2006).

Hesla lze prohlížet po kapitolách nebo vcelku; obsahují bibliografické odkazy a fotografie. Encyklopedie obsahuje 402 hesel a 10 000 bibliografických odkazů. Abstrakty jednotlivých hesel jsou volně přístupné. Aktualizace čtvrtletní.

<http://www.dekker.com/sdek/issues~db=enc~content=t713172967#preface>

LIBRARY LITERATURE & INFORMATION SCIENCE FULL TEXT – LLIS FT

The screenshot displays the WilsonWeb search interface. At the top, there are navigation links: MY WILSONWEB | CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT. The WilsonWeb logo is on the left. Below it, there are dropdown menus for 'Interface Language' (set to 'Library Default') and 'Quick Links' (set to 'Journal Directory'). A navigation bar contains tabs for 'BASIC SEARCH', 'ADVANCED SEARCH' (which is highlighted), 'BROWSE', 'THESAURUS', and 'SEARCH HISTORY'. Below the navigation bar is a 'Close Database Selection Area' with checkboxes for 'Database Descriptions', 'Unmark Selected Databases', and 'Journal Directory'. Underneath are checkboxes for 'Art Full Text', 'Art Retrospective', and 'Library Lit & Inf Full Text'. The search area includes a 'FIND' button, three input fields, and dropdown menus for 'and' operators. To the right, there are 'as:' dropdown menus set to 'All'. A 'Sort By:' dropdown is set to 'Relevance'. At the bottom right, there are 'Clear' and 'Start' buttons.

Mezinárodní oborová bibliografická, částečně plnotextová databáze z produkce H. W. Wilson a vydavatelství H.W. Wilson Company. Databáze zpracovává 417 nejvýznamnějších časopisů z oblasti knihovnictví a informační vědy, 155 časopisů je zde s plnými texty (9/2008).

Retrospektiva od 1984, plné texty od 1997. V databázi se nachází přes 240 000 záznamů a roční přírůstek činí okolo 12 tis. záznamů. Podrobné informace o historii, současném obsahu a návod na vyhledávání nabízí metodická příručka Evy Bratkové, která je volně přístupná na webové stránce NK ČR. Databáze je denně aktualizovaná. Záznamy jsou zpracovávány informačními specialisty. Speciálně pro tuto databázi byl vyvinut oborový tezaurus. V databázi jsou zpracované časopisy z oblasti knihovnictví a informační vědy, monografie, sborníky a také diplomové práce z oboru.

Webovou stránku je možné nastavit v angličtině, němčině, francouzštině, italštině, španělštině nebo portugalštině. Plné texty jsou z bibliografických záznamů přístupné jako Full text HTML, Full text PDF a nebo přes WilsonWeb, kde jsou propojeny prostřednictvím SFX do plnotextových databází nebo na volně přístupné plné texty na internetu – DOAJ Directory of Open Access Journals a Free E-Journals. Záznamy obsahují také odkazy na webové stránky, které se vztahují k tématu článku. (Recommended Web Sites). Persistent URL umožní snadné a rychlé získání odkazu na záznam článku v databázi pro tvorbu dokumentu. Plný text HTML umožňuje překlad

do francouzštiny, španělštiny, italštiny, japonštiny, němčiny, portugalštiny, korejštiny, ruštiny nebo arabštiny pomocí SYSTRAN. Výsledky vyhledávání lze uspořádat podle druhu plného textu (Full text, Full text PDF) a také podle toho, zda se jedná o časopisy recenzované nebo nerecenzované (Peer reviewed a Non-peer reviewed).

Seznam časopisů

<http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/Journals/searchAction.jhtml?sortBy=ptf&dbSelected=LIBFT&requestid=1413>

Metodická příručka LLIS (Eva Bratková, 2007)

<http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaLLIS.pdf?PHPSESSID=3085cc3cd45b677b7cb4b20763f1981c>

INFORMATION SCIENCE AND TECHNOLOGY ABSTRACTS – ISTA LIBRARY, INFORMATION SCIENCE & TECHNOLOGY ABSTRACTS – LISTA

Od roku 2006 jsou zpřístupněny knihovnické databáze v databázi EBSCO. Kromě databáze ISTA, která je předmětem projektu 1N 04170, jsou to rozšířené databáze o obor knihovnictví – LISTA, LISTA with Full Text a databáze zaměřené na počítačovou vědu a databáze ERIC. Všechny tyto databáze, pokud neobsahují vlastní plné texty, jsou propojené do plných textů EBSCOhost.

Select New Service EBSCO Support Site

ACADEMY OF SCIENCES

 [EBSCOhost Web](#)

 [Business Searching Interface](#)

 [Librarianship databases](#)
[GreenFILE-bezplatný přístup do databáze se zaměřením na ekologii a dárek od EBSCO Publishing](#)

Metodická příručka ISTA
(Eva Bratková, 2006)

<http://knihovnam.nkp.cz/docs/PriruckaISTA.pdf>

ISTA je významná bibliografická databáze v oblasti informační vědy. Zpracovává články ze 450 časopisů, knih, výzkumných zpráv, sborníků z konferencí a patentů. Retrospektiva od 1966. Dříve byla přístupná přes vyhledávací rozhraní WebSPIRS pod Silver Plotter. Od 2006 změnila producenta – EBSCO Publishing. Databáze obsahuje více než 255 000 záznamů, roční přírůstek je 9 000. 80 základních časopisů z oblasti informační vědy a technologie je zpracováno cover-to-cover, tedy

všechny články. Podrobné informace o historii, popis obsahu a návod na vyhledávání poskytuje metodická příručka (Eva Bratková, 2006), která je volně přístupná na webové stránce NK ČR.

LISTA zpracovává více než 500 významných oborových časopisů, knih, výzkumných zpráv a sborníků z konferencí. Je to ISTA rozšířená o časopisy z oboru knihovnictví. **LISTA FT** obsahuje navíc plné texty více než 240 časopisů.

Computers & Applied Sciences Complete – CASC
Databáze obsahově zaměřená na výpočetní techniku a aplikované vědy. Zpracovává 1 800 časopisů, plné texty jsou u 730 titulů.

Computer Source
Nejnovější informace a trendy v oblasti high-tech. Zpracovává okolo 450 publikací, plné texty u 300 titulů.

Internet and Personal Computing Abstracts – IPCA
(dříve Microcomputer Abstracts)
obsahově pokrývá oblast osobních počítačů a vývoj v obchodu, Internetu a v příbuzných oblastech. Zpracovává přes 400 důležitých publikací.

Computer Science Index
Databáze zaměřená na informatiku. Zpracovává přes 6 500 publikací s retrospektivou od poloviny 60. let 20. stol.

ERIC – the Educational Resource Information Center

Obsahuje více než 1 243 000 záznamů a 224 000 z nich je propojeno do plných textů.

ZÁVĚR

Elektronické informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu jsou důležitým informačním pramenem. Knihovníci musí na sobě pracovat, reagovat na vývoj informačních technologií, vědy a techniky a společnosti vůbec, aby knihovny uspěly, aby byly potřebné a užitečné, aby se lidi naučili hledat v nich kvalitní, vybrané a důvěryhodné, ověřené informace. Internet nabízí nepřehledné množství informací. Ale nelze na ně spoléhat. Knihovny je mají zprostředkovávat, poskytovat skutečně důvěryhodné, spolehlivé, ověřené informace. K tomu je třeba kontinuálního vzdělávání knihovníků a informačních profesionálů a k tomu jsou tyto databáze základním informačním pramenem.

Profesor Andrew Lass charakterizuje současnou etapu v oblasti knihovnictví a informační vědy slovy:

„V souvislosti s nepřetržitým a často i dramatickým šířením elektronických informačních technologií prochází radikálními změnami také všichni hlavní účastníci procesu vytváření, šíření a využívání znalostí, stejně tak jako i související pravidla a standardy. Knihovny se posunuly od původních představ, že automatizace a digitalizace jim pomůže dělat lépe to,

co dělaly vždycky, k mnohem radikálnějším úvahám na téma: v čem vlastně spočívá jejich nová role, co je to jedinečné, co mohou poskytnout uživatelům pouze knihovny, a nejsou to schopni zajistit jiní hráči v nově se rozvíjícím elektronickém informačním prostředí. Jelikož tentýž proces, který transformuje sféru knihoven, ovlivňuje rovněž i jejich tradiční poskytovatele a uživatele, stává se výzva k přehodnocení institucionálního poslání jednotlivých knihoven, nemluvě

o možnosti formování budoucích potřeb, o to složitější. Vědci, vydavatelé, univerzity i studenti se stávají stále náročnějšími, současně však i nevyzpytatelnějšími partnery ve hře s nejasnými pravidly.“

CASLIN 2008

<http://publib.upol.cz/caslin2008/>

Choose Databases | [Select another EBSCO service](#) [ACADEMY OF SCIENCES](#)

To search within a single database, click the database name listed below. To select more than one database to search, check the boxes next to the databases and click *Continue*.

[Continue](#)

Select / deselect all

[Information Science & Technology Abstracts \(ISTA\)](#)
Information Science & Technology Abstracts is a leading database in the areas of information science. ISTA indexes journal articles from more than 450 publications plus books, research reports, and conference proceedings and patents, with ongoing comprehensive coverage of the most important periodicals in this field. Coverage dates back to the mid 1960s.
[More Information](#)

[Computers & Applied Sciences Complete](#)
Computers & Applied Sciences Complete covers the research and development spectrum of the computing and applied sciences disciplines. CASC provides indexing and abstracts for more than 1,800 academic journals, professional publications, and other reference sources from a diverse collection. Full text is also available for more than 730 periodicals.
[Title List](#) [More Information](#)

[Library, Information Science & Technology Abstracts](#)
Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA) indexes more than 500 core journals, more than 50 priority journals, and 125 selective journals; plus books, research reports and proceedings. Subject coverage includes librarianship, classification, cataloging, bibliometrics, online information retrieval, information management and more. Coverage in the database extends back as far as the mid-1950s.
[Title List](#) [More Information](#)

[Library, Information Science & Technology Abstracts with Full Text](#)
Library, Information Science & Technology Abstracts with Full Text indexes more than 500 core journals, more than 50 priority journals, and 125 selective journals; plus books, research reports and proceedings. This database also contains full text for more than 240 journals. Subject coverage includes librarianship, classification, cataloging, bibliometrics, online information retrieval, information management and more. Coverage in the database extends back as far as the mid-1960s.
[Title List](#) [More Information](#)

[Computer Source](#)
Computer Source provides researchers with the latest information and current trends in high technology. This database offers full text for nearly 300 publications and indexing and abstracts for nearly 450 publications.
[Title List](#) [More Information](#)

Hana Tomanová PORTÁL ISSN

Vznik elektronických časopisů a jejich rostoucí počet od poloviny 90. let významným způsobem změnil během posledních 10 let katalogizační teorii a praxi. Katalogizátoři se potýkají s rychle rostoucím množstvím počtu formátů jednoho titulu časopisu – nejčastěji tištěná a on-line verze, někdy CD/DVD-ROM. Druhé vydání AACR z roku 2002 reagovalo na tuto skutečnost Kapitoulou 9 – Elektronické zdroje (Chapter 9 – Electronic resources) a Kapitoulou 12 – Pokračující zdroje (Chapter 12 – Continuing resources). Pokračující zdroje zahrnují seriály a integrační zdroje. Oddělení časopisů jsou přejmenována na oddělení pokračujících zdrojů. Pro katalogizaci pokračujících zdrojů je databáze ISSN nezbytnou a každodenní pracovní pomůckou. Od září 2008 byla spuštěna nová verze Portálu ISSN a ISSN Register začal přidělovat ISSN-L. Na webové stránce ISSN International Centre bude koncem roku 2008 zpřístupněno nové vydání ISSN Manual, Cataloguing Part.

ISSN International Centre v Paříži hraje důležitou, nezastupitelnou a určující roli s celosvětovou působností. Spolupracuje se středisky na národní úrovni. Českou republiku zastupuje České národní středisko ISSN (ČNS ISSN). ISSN je přidělováno národními agenturami a je registrováno v mezinárodní databázi Register ISSN, dříve známé jako ISDS Register (International Serials Data System), které je spravováno ISSN International Centre. Tato databáze představuje rozsáhlý zdroj pro identifikaci pokračujících zdrojů (dříve seriálové publikace – noviny, časopisy, edice odborných a vědeckých knih). Na konci roku 2007 obsahovala 1 345 719 záznamů. Kromě vlastního ISSN je přidělován rovněž klíčový název a zkrácený klíčový název, sloužící také k jednoznačné identifikaci pokračujících zdrojů. Záznam obsahuje i jiné důležité údaje – údaje o periodicitě, jazyk dokumentu, místo vydání, nakladatel, předcházející a následující názvy, URL apod. Ročně přibude 40 000–60 000 tisíc nových záznamů. Aktualizace databáze je průběžná.

ISSN – MEZINÁRODNÍ STANDARDNÍ ČÍSLO SERIÁLOVÝCH PUBLIKACÍ

- osmimístné číslo, které jednoznačně identifikuje pokračující zdroj
- rozdělen do dvou čtyřčíslí, uprostřed s pomlčkou
- nemá žádný význam sám o sobě, neobsahuje žádnou informaci k původu nebo obsahu, slouží pouze k identifikaci
- je to akronym – International Standard Serial Number

- osmý znak je kontrolní číslice vypočítaná na základě 7 předcházejících číslic, může být X
- používá se k jednoznačné identifikaci periodických publikací
- zahrnuje tištěné i elektronické dokumenty
- přidělováno od 70. let 20. stol. a je respektováno ve vydavatelském světě pro identifikaci pokračujících zdrojů
- je přidělováno nově vzniklým publikacím i v minulosti vycházejícím a ukončeným, včetně elektronických publikací na pevných nosičích (floppy disky, CD/DVD-ROM) i on-line přístupných zdrojů
- zaměřuje se na identifikaci a podporu přístupu k různým verzím pokračujících zdrojů, které zahrnují klasické seriály i integrační zdroje
- publikace na různých nosičích se stejným názvem mají různé ISSN a klíčový název
- v případě, že se změní nosič – např. tištěná publikace bude nadále pouze on-line, dostane nové ISSN
- stejné ISSN může být užito pro různé formáty souborů (ASCII, Postskript, Hypertext) jedné on-line publikace
- totéž se týká vícečetných, rozmanitých fyzických formátů publikace (např. tištěná publikace s CD-ROMem nebo videem) – pouze jedno ISSN
- **pro ISSN nejsou vhodné:**
 - komerční webová sídla, osobní webové stránky a osobní blogy a webové stránky obsahující pouze odkazy na jiné
 - jestliže publikace umožňuje pouze abstrakt, bez možnosti plného textu
- **záznam v ISSN Register zahrnuje také URL, např.:**
 - American journal of sociology – JSTOR
 - Hygiena (Státní zdravotní ústav, On-line) – webová stránka s volně přístupnými plnými texty
 - Memorandum (Department of Sociology and Human Geography, University of Oslo) – webová stránka s volně přístupnými plnými texty
- současně přidělován **klíčový název (Key title)** a zkrácený klíčový název (**Abbreviated key title**) – také jednoznačný identifikátor
- **kvalifikátory** – slouží k rozlišení různých publikací se stejným názvem
- jsou uzavřené v kulaté závorce a v MARC 21 se zapisují v polích 222 a 210 do podpole „b“
- ve zkráceném klíčovém názvu jsou zkracovány i kvalifikátory
- **příklady kvalifikátorů v klíčovém názvu a zkráceném klíčovém názvu:**
 - **místo vydání**
 - (Praha) / (Praha)
 - (New York, N.Y.) / (N.Y.N.Y)
 - **rok vydání**
 - Český časopis historický (1895) / (Čes. čas. hist. 1895)
 - Český časopis historický (1990) / (Čes. čas. hist. 1990)
 - **vydavatel**
 - (Česká lékařská společnost J. E. Purkyně) / (Čes. lék. spol. J. E. Purkyně)

- (Státní zdravotní ústav, On-line) / (Státní zdr. úst. On-line)
- (Státní zdravotní ústav, Print) / (Státní zdr. úst. Print)
- (American Society for Information Science. 1982) / (Am. Soc. Inf. Sci., 1982)
- (Hydrobiological Laboratory. Botanical Institute. Czechoslovak Academy of Science) / (Hydrobiol. Lab., Bot. Inst., Czechoslov. Acad. Sci.)
- (Department of Sociology and Human Geography, University of Oslo) / (Dep. Sociol. Human Geogr. Univ. Oslo)
- **nosič**
 - (Online)
 - (Online. University of Chicago. Press) / (Online, Univ. Chic., Press)
 - (Internet)
 - (CR-ROM)
 - (Print)
- **různé**
 - (Cumulation)
 - (Impresso)
 - (Programme)
 - (Prospectus) aj.
- **norma ISO 3297 „Information and documentation – international standard serial number (ISSN)“** definuje seriálovou publikaci (serial publication)
- **ISO 3297:2007** – 4. revidované vydání normy (1975, 1986, 1998) definuje pokračující a integrační zdroje a zahrnuje ISSN-L
- ISSN je přidělováno **zdarma**
- **změna ISSN** – nové ISSN je přidělováno, pokud se změní název publikace
 - nevýznamné změny, které nemají vliv na změnu ISSN – změna vydavatele, změna místa vydání, periodicitu, ediční politika apod.
 - významné změny – sloučení s jiným titulem, jiné edice apod. mají být postoupeny do střediska ISSN a zde se rozhodne, zda se jedná o významnou změnu, o změnu názvu – vzhledem k tomu, že jedinečné ISSN je přidělováno společně s jedinečným klíčovým názvem
 - nové ISSN je přidělováno také v případě, že vzniká elektronická verze – on-line nebo CD-ROM
- **ISSN je přidělováno**
 - na základě vyplnění žádosti
 - součástí žádosti jsou kopie obálky, stránky s vydavatelskými informacemi (jméno a adresa vydavatele), tiráž jakmile vyjde první číslo nebo před vydáním prvního čísla
 - přidělení lze vyřídit elektronicky, faxem nebo poštou
- **umístění ISSN**
 - na tištěné publikaci v pravém horním rohu obálky ve formě:
ISSN 1234-5678

- na elektronických má být na titulní obrazovce nebo domovské stránce nebo na místě, kde jsou vydavatelské a autorskoprávní informace
- pro publikaci existující na více nosičích, má každý nosič své ISSN
- registrace v ISSN nemá žádný vliv na autorská práva
- publikace, které mají nějaký druh fyzického dokumentu, jako je CD-ROM nebo floppy disky, ISSN by mělo být zobrazeno na obou – na etiketě disku i na titulní obrazovce publikace
- jestliže není titulní obrazovka, ISSN by mělo být zobrazeno na jiném místě, jako je vydavatel a informace o autorském právu

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM V DATABÁZI ISSN

Databáze obsahuje záznamy s návěstím nebo ve formátu MARC (Labelled / MARC).

Co přejímáme z databáze ISSN do bibliografického záznamu:

008 06 Status – Typ data / publikační status (c, d, u) pro pokračující zdroje – odvozuje se od Datum vydání 2 (008 – pozice 11-14):

- c – 9999 – vychází stále
- d – rok ukončeného vydávání
- u – uuuu – není známo, zda vychází nebo ne

Příklady:

d 1993 19930
d 1998 2000
d 1989 199u
d 1989 19uu
d 19uu 1956
d 1uuu 1999

c 1980 9999
c 198u 9999
c 19uu 9999
c 1uuu 9999
c u997 9999 (Oecologia – elektronická verze)

u 1980 uuuu

008 07-10 Datum vydání 1
008 11-14 Datum vydání 2
022 ISSN
222 Key title – klíčový název
210 Abbreviated key title – zkrácený klíčový název
780 Continued – Předcházející název
785 Continued by – Následující název

ISSN-L

V září 2008 (22. 9.) byla spuštěna nová verze Portálu ISSN, která již obsahuje tzv. ISSN-L – linking ISSN. Myšlenka ISSN-L vznikla v souvislosti se vznikem různých verzí nosičů pokračujících zdrojů. Jedná se o novou normu v ISSN. ISSN-L je určené pro skupinu různých verzí nosičů jednoho pokračujícího zdroje.

ISSN-L může být pouze jedno a je nezávislé na počtu nosičů pro konkrétní pokračující zdroj. A opačně: pokračující zdroj je spojen pouze s jedním ISSN-L. Každý záznam v registru dostane zpětně přidělené ISSN-L, v případě, že bude existovat pouze v jedné verzi, bude jím toto ISSN.

Příklady ISSN-L z webové stránky ISSN International Centre:

Pokračující zdroj na jediném nosiči:

ISSN-L 1748-7188

Online resource: Algorithms for molecular biology = ISSN 1748-7188

Pokračující zdroj na dvou nosičích:

ISSN-L 0264-2875

Printed version: Dance research = ISSN 0264-2875

Online version: Dance research (Online) = ISSN 1750-0095

Pokračující zdroj na třech nosičích:

ISSN-L 1188-1534

Printed version: Plant varieties journal (Ottawa) = ISSN 1188-1534

Online version: Plant varieties journal (Ottawa. Online) = ISSN 1911-1479

CD-ROM version: Plant varieties journal (Ottawa. CD-ROM) = ISSN 1911-1460

ISSN-L:

- umožňuje sjednocení a propojení různých verzí nosičů pokračujícího zdroje
- každý záznam má ISSN-L
- má hodnotu prvního přiděleného ISSN – většinou tištěné verze
- pokud existuje pokračující zdroj pouze v jedné verzi, má ISSN-L hodnotu tohoto ISSN
- pokud vznikne další verze pokračujícího zdroje na jiném nosiči, bude mít ISSN-L hodnotu prvně přiděleného ISSN pro stejný titul
- je prostředkem pro uspořádání různých verzí nosičů jednoho titulu dohromady, sjednocuje všechny verze nosičů pro jeden titul a z jednoho ISSN se lze takto dostat k ostatním verzím
- povinný údaj
- MARC 21 uvádí v podpoli „l“ pole 022 (ISSN)
- nové ISSN-L je přidělováno v případě, že se titul všech verzí nosičů změní významným způsobem

Přístup k ISSN-L:

- na webu ISSN International Centre zdarma seznam (konec 2008)
- ISSN Register
- národní středisko ISSN
- vlastní pokračující zdroje, tištěné i elektronické
 - ve formě: ISSN-L 0251-1479

STATISTIKY Z PORTÁLU ISSN A CO Z NICH VYPLÝVÁ

Údaje o obsahu databáze ISSN nám nabízejí pohled na světový časopisecký fond. Na webové stránce portálu ISSN jsou k dispozici různé statistiky za roky 2001–2007:

Počet záznamů v registru ISSN

K 31. 12. 2007 se v databázi nacházelo 1 345 719 záznamů. Od roku 2001 se jejich počet zvýšil o 308 563. Roční přírůstek se pohybuje v rozmezí 40–60 tisíc záznamů. Roční přírůstek za poslední 3 roky (od roku 2005) se zvýšil.

Roční přírůstek záznamů:

2001	48 187
2002	34 867
2003	53 484
2004	32 670
2005	68 880
2006	57 356
2007	61 306

Důvody výrazného nárůstu počtu záznamů od roku 2005:

1. přidělování ISSN starým, v minulosti někdy i již dávno ukončeným časopisům, zejména pro potřeby nadstavbových softwarů pro správu elektronických katalogů, elektronických informačních zdrojů a digitálních knihoven
2. vznik elektronických časopisů, existujících buď samostatně nebo jako elektronická verze tištěného časopisu

Počet záznamů podle typu dokumentu

Z celkového množství dokumentů tvoří většinu časopisy 905 090 (67 %). Druhou velkou skupinu tvoří ročenky a nezařazené 261 991 (19 %). Edice – monografické série jsou na třetím místě 130 175 (10 %). Noviny mají 35 055 záznamů (3 %). Od roku 2004 dostávají ISSN také elektronické časopisy, aktualizované webové stránky, aktualizace na volných listech a databáze.

Počet aktualizovaných webových stránek stoupá od roku 2004

			17	320	964	1 330
--	--	--	----	-----	-----	-------

Počet aktualizací na volných listech stoupá od roku 2004

			90	371	768	1 069
--	--	--	----	-----	-----	-------

Počet aktualizovaných databází stoupá od roku 2004

			25	96	164	262
--	--	--	----	----	-----	-----

2007		Typ	1 345 719	
Periodika	Periodicals	p	905 090	67 %
Ročenky	Annuals, others	#	261 991	19 %
Monografické edice	Monographic series	m	130 175	10 %
Noviny	Newspapers	n	35 055	3 %
Neuvedený kód	No attempt to code		10 747	
Aktualizovaná webová stránka	Updating Web site	w	1 330	
Aktualizované volné listy	Updating loose-leaf	l	1 069	
Aktualizovaná databáze	Updating database	d	262	

Typ pokračujícího zdroje uváděný v poli 008 pozice 21 v MARC 21:

- p periodika
- # žádný z uvedených (ročenky, výroční zprávy)
- m monografická edice
- n noviny
- | kód se neuvádí
- w aktualizovaná webová stránka
- l aktualizované volné listy
- d aktualizovaná databáze

Tištěné časopisy zaujímají stabilních 67 % (v roce 2001 66%).

Počet záznamů podle nosičů:

Tištěné časopisy	Printed	1 280 680
Elektronické časopisy on-line	On-line	50 353
Elektronické časopisy na CD-ROM	CD-ROM	8 529

Počet elektronických časopisů v ISSN, EZB a Ulrich's Periodicals Directory

V databázi ISSN tvoří tištěné a on-line časopisy dvě největší skupiny. V roce 2007 je registrováno 1 280 680 tištěných časopisů a 50 353 elektronických, on-line časopisů.

EZB uvádí 40 621 elektronických časopisů – 19 456 s volně přístupnými plnými texty (alespoň 50%) a 21 165 bez volně přístupného plného textu. Na kontu KNAV je celkem 83 203 elektronických časopisů – 19 452 s volně přístupnými plnými texty, 45 424 v licencovaných databázích a 18 329 bez volně přístupného plného textu. Vysoký počet časopisů je dosažen obsahem agregovaných databází EBSCO a Proquest a duplicitami. [cit. 2008-09-18]

Databáze Ulrich's Periodicals Directory uvádí celkem 303 304 záznamů časopisů (225 459 aktivní, 77 433 ukončené, 412 ohlášené) a z toho je 67 370 elektronických, on-line (60 361 aktivních, 5 047 ukončených). Ne všechny časopisy mají přidělené ISSN. 3 492 Open Access časopisů ve smyslu volně přístupných plných textů.

V současné době existuje na světě více než 50 tisíc elektronických časopisů, které mají přidělené ISSN. V databázi ISSN tvoří elektronické časopisy 3,7 % a v databázi Ulrich's Periodicals Directory 22 %. EZB uvádí 19 452 elektronických časopisů s volně přístupnými plnými texty a Ulrich's Periodicals Directory 3 492 Open Access časopisů. Přírůstek elektronických časopisů v databázi ISSN se výrazně zvýšil od roku 2005 a tento přírůstek se průběžně zvyšuje. Tyto tři databáze nám poskytují tři různé pohledy na elektronické časopisy a jejich obsah se liší. Také každá z nich vznikla z jiného důvodu. Nezanedbatelné je také to, že statistiky ISSN jsou k 31. 12. 2007, zatímco statistiky z dalších dvou zdrojů jsou známy k aktuálnímu datu (10/2008) – tedy jde o rozdíl téměř jednoho roku.

Počet záznamů podle typu data / publikačního statutu:

c	829 905	62%
d	491 473	36%
u	24 341	2%

Většina časopisů v databázi jsou aktivní (62%), stále vycházejí, 36% časopisů jsou již ukončené.

Počet záznamů dle jazyka:

480 554	eng	36%
279 230	fre	21%
100 989	vícejazyčné	8%
61 928	ger	5%
54 939	spa	4%
...		
7 087	cze	0,5%
2 133	slo	0,2%

Nejvíce časopisů vychází v angličtině (36%) a francouzštině (21%).

Počet záznamů dle periodicity:

ročně	a	251 690	19%
měsíčně	m	209 693	16%
čtvrtletně	q	188 082	14%
neznámá	u	173 936	13%
nepravidelná, neurčitelná	blank	169 665	13%
dvouměsíčně	b	99 246	7%
2x ročně	f	70 521	5%
týdně	w	52 852	4%
jiná periodicitá	z	35 518	3%
3x ročně	t	18 760	1%
2x měsíčně	s	14 571	1%
1x za dva roky	g	13 178	1%
1x za 2 týdny	e	13 316	1%
1x denně	d	11 427	1%
3x týdně	i	6 953	1%
1x za tři roky	h	2 504	
2x týdně	c	2 433	
kód se neuvádí		1 715	
3x měsíčně	j	483	
průběžně aktualizováno	k	484	

Ročenky tvoří 1/5 produkce časopisů.

INFORMACE:

ISSN International Centre

<http://www.issn.org/>

České národní středisko ISSN

<http://www.stk.cz/cs/issn/>

ČLÁNKY Z ON-LINE ČASOPISU IKAROS ZABÝVAJÍCÍ SE ISSN:

[Bayer, Jan; Jeřábková, Eva](#). Elektronické časopisy a systém ISSN: second edition. *Ikaros* [online]. 1999, roč. 3, č. 10 [cit. 2008-07-29]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/425>>. URN-NBN:cz-ik425. ISSN 1212-5075.

[Vojtášek, Filip](#). URN a ISSN: Trvalá identifikace elektronických seriálů? *Ikaros* [online]. 2001, roč. 5, č. 7 [cit. 2008-07-29]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/782>>. URN-NBN:cz-ik782. ISSN 1212-5075.

Šťastná, Petra. ISSN a pokračující zdroje.

Ikaros [online]. 2002, roč. 6, č. 11 [cit. 2008-07-29]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/1197>>. URN-NBN:cz-ik1197. ISSN 1212-5075.

Vojtášek, Filip. Ikaros s ISSN na vlastní doméně.

Ikaros [online]. 1999, roč. 3, č. 9 [cit. 2008-07-29]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/401>>. URN-NBN:cz-ik401. ISSN 1212-5075.

Jeřábková, Eva. Česká národní databáze ISSN na webu STK.

Ikaros [online]. 2002, roč. 6, č. 2 [cit. 2008-07-29]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/913>>. URN-NBN:cz-ik913. ISSN 1212-5075.

Jeřábková, Eva. ISSN-L – novinka 4. revidovaného vydání normy ISO 3297 ISSN.

Ikaros [online]. 2007, roč. 11, č. 10 [cit. 2008-07-29]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/4339>>. URN-NBN:cz-ik4339. ISSN 1212-5075.

Hana Tomanová
BioOne

BioOne (<http://www.bioone.org>) je významná a stále se vyvíjející plnotextová databáze zaměřená na biologické a ekologické vědy a životní prostředí. Zahrnuje přístup do 143 časopisů s plnými texty. Z nich 97 (68%) má impakt faktor, jsou zpracované v ISI JCR – Journals Citation Reports. Retrospektiva je od 1998. Plné texty jsou ve formátu PDF a HTML. Záznamy článků obsahují citace (References) často s rozsáhlým abstraktem a počtem citací. Databáze je volně přístupná na úroveň abstraktu. Osm časopisů z kolekce BioOne Open Access má volně přístupné plné texty.

Časopisy v BioOne jsou recenzované a jsou vydávány neziskovými vědeckými vydavatelskými, včetně časopisu *BioScience* vydávaného AIBS – the American Institute of Biological Sciences.

BioOne byla založena a je provozována zakladatelskými organizacemi jako nezisková organizace pro podporu vědeckých společností, univerzit, knihoven, vědeckých a výzkumných pracovníků a studentů.

ZAKLADATELSKÉ ORGANIZACE:

The American Institute of Biological Sciences (AIBS)
<http://www.aibs.org>

Scholarly Publishing & Academic Resources Coalition (SPARC)
<http://www.arl.org/sparc/>

The University of Kansas
<http://www.ku.edu>

Greater Western Library Alliance
<http://www.gwla.org>

Allen Press, Inc.
<http://www.allenpress.com>

OBCHODNÍ PARTNEŘI:

Amigos Library Services (US & Canada Sales)
<http://www.amigos.org>

Proquest (International Sales)
<http://www.proquest.com>

Databáze je zpřístupněna prostřednictvím informační služby Illumina, která je jedním z produktů firmy ProQuest. Jako BioOne 1 a BioOne 2 jsou zde uváděny všechny čtyři kolekce, včetně UniBio a Open Access.

<http://www.bioone.org/perlserv/?request=get-static&name=get-founders>

[cit. 2008-08-02]

BioOne poskytuje integrovaný, cenově výhodný přístup k informačním zdrojům, které jsou propojené do jiných licencovaných informačních zdrojů, jako jsou zásadní bibliografické a citační databáze Web of Science a Scopus, digitální archivy (JSTOR), částečně EBSCO, Proquest, Biological Abstracts a volně přístupný PubMed. Obsah databáze je vyhledatelný prostřednictvím Google Scholar, který pracuje na úrovni

článků a přesto, že se jedná o vyhledávač vědecké literatury, funguje jako rozsáhlá volně přístupná bibliografická databáze s propojením do plných textů u volně přístupných Open Access časopisů.

BIOONE A PROJEKT 1No4186 „MULTILICENCE PRO ZAJIŠTĚNÍ KONTINUITY PŘÍSTUPU K PŘÍRODOVĚDNÝM INFORMAČNÍM ZDROJŮM“

Databáze je v ČR přístupná v rámci projektu 1No4186 „Multilicence pro zajištění kontinuity přístupu k přírodovědným informačním zdrojům“ (2004–2008, MŠMT/1N), jehož řešitelkou je RNDr. Alena Balvínová z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Databáze bude v KNAV přístupná do 31. 7. 2009.

<http://aplikace.isvav.cvut.cz/projectDetail.do?rowId=1No4186>

<http://aplikace.isvav.cvut.cz/?jsessionid=6DF66826CF0A120252EA194B71881DEF>

<http://aplikace.msmt.cz/VedaAVyzkum/ProgramyVaV31/1N/1Nresene.htm>

[cit. 2008-08-26]

ČLÁNKY ALENY BALVÍNOVÉ V ČASOPISU IKAROS:

Výstava o knihovnách a elektronických informačních zdrojích na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze

Roč. 11, č. 4 (2007), [3. 4. 2007]

<http://www.ikaros.cz/ejournal/1/term/1184>

[cit. 2008-08-26]

Využívání elektronických informačních zdrojů v oblasti přírodních věd z projektu 1No4186

Roč. 11, č. 8 (2007), [2. 8. 2007]

<http://www.ikaros.cz/node/4277>

[cit. 2008-08-26]

BioOne a JCR

http://www.bioone.org/pdf/BioOneNews2_3.pdf

[cit. 2008-09-02]

OBSAH DATABÁZE JE ROZDĚLEN DO ČTYŘ KOLEKCÍ:

BioOne.1, BioOne.2, UniBio, Open Access

http://www.bioone.org/perlserv/?request=get-static&name=about_collections

Přístup do databáze BioOne.1 a 2 prostřednictvím informační služby Illumina:
<http://www.infozdroje.cz/>

BioOne.1

Seznam časopisů v kolekci BioOne.1:
http://www.bioone.org/pdf/BioOne1_Publish_List.pdf

Kolekce BioOne.1 představuje prvotní obsah této databáze, který tvořilo 40 časopisů v roce 2001. V současné době kolekce zahrnuje 86 časopisů. Většina časopisů z této kolekce (84 %) je zařazena do ISI JCR – Journals Citation Reports a tím se řadí mezi významné vědecké zdroje.

BioOne.2

Seznam časopisů v kolekci BioOne.2:
<http://www.bioone.org/pdf/BioOne.2titlelist.pdf>

BioOne.2 je nová kolekce, která byla zpřístupněna v lednu 2007. Je reakcí na ohromný úspěch BioOne.1. Nabízí různorodou skupinu časopisů. V současné době zahrnuje 49 časopisů. Z nich 23 (47 %) je zařazeno do ISI JCR – Journals Citation Reports. Další časopisy budou přidány v průběhu roku 2008. Některé z těchto časopisů jsou vydávány mezinárodně a dosud nebyly přístupné on-line. Součástí předplatného BioOne.2 je také 6 titulů vydavatelství Japan's UniBio Press.

UniBio

Seznam časopisů v kolekci UniBio:
<http://www.bioone.org/perlserv/?request=get-static&name=unibio>

UniBio Press je nezisková organizace, která byla založena SPARC Japan, jako vydavatel časopisů pro společnosti a instituce v Japonsku. BioOne nabízí 6 významných titulů vydávaných UniBio Press v kolekci BioOne.2.

BioOne Open Access

Seznam časopisů v kolekci BioOne Open Access:
http://www.bioone.org/pdf/BioOne_OA_List.pdf

Open Access, volně přístupný obsah je významnou součástí BioOne. Open Access tituly v databázi BioOne, včetně e-book The Arabidopsis Book, vydávaný American Society of Plant Biologists', jsou přístupné všem uživatelům bez ohledu na předplatné.

BioOne A JCR

97 ze 143 titulů časopisů jsou hodnoceny v ISI JCR – Journals Citation Reports v roce 2007, což činí 68%. V roce 2006 to bylo také 68 %, ale počty časopisů byly nižší 86 ze 126).

Hodnocení časopisů v ISI JCR – Journals Citation Reports dle kolekcí:

BioOne.1 72 z 86 (84%)
BioOne.2 23 ze 49 (47%)
BioOne Open Access 2 z 8 (25%)

Nejvyšší impakt faktor z databáze BioOne má časopis *Bulletin of the American Museum of Natural History* – 16 385 v roce 2007. Je to nejdůležitější časopis v oborech Ochrana biodiverzity a ekologie (Biodiversity Conservation and Ecology).

V roce 2007 poprvé získaly impakt faktor tyto časopisy: *Pacific Science* (BioOne.2), *Chelonian Conservation & Biology* (BioOne.2) and *Palynology* (BioOne.1).

Časopisy s impakt faktorem jsou zpracovány v databázi Web of Science.

BioOne a Portico

Digitalizovaný obsah BioOne je chráněn programem LOCKSS („Lots of Copies Keep Stuff Safe“ – <http://www.lockss.org>) a účastí v Portico. Z hlediska ochrany dat a jejich eventuálního převodu do nových formátů je 100 % obsahu BioOne v Portico archivováno (<http://www.portico.org>).

http://www.bioone.org/pdf/BioOneNews2_3.pdf

http://www.bioone.org/pdf/BioOne_ELA.pdf

[cit. 2008-09-03]

BioOne a Google Scholar aj.

Obsah BioOne je mimo jiné vyhledatelný prostřednictvím:

Google Scholar

<http://scholar.google.com>

National Science Digital Library (NSDL)

<http://nsdl.org>

Open Archives Initiation (OAI) of OAIster

<http://www.oaister.org>

Každý článek v databázi je registrován v CrossRef (<http://www.crossref.org>) a má přidělené vlastní DOI (Digital Object Identifier).

BioOne je zahrnuto do programů nabízejících on-line přístup pro více než 2 500 institucí v některé z 90 rozvojových zemí prostřednictvím těchto partnerů:

AGORA, led by the FAO of the UN

www.aginternetwork.org/en

EIFL (Electronic Information for Libraries) an independent foundation originated by the Open Society Institute

<http://www.eifl.net>

HINARI (Health InterNetwork Access to Research Initiative), managed by the World Health Organization (WHO)

<http://www.healthinternetwork.org>

OARE (Online Access to Research on the Environment), a consortium funded by the UN Environment Programme, Yale University, and science and technology publishers

<http://www.oaresciences.org>

http://www.bioone.org/pdf/BioOne_ELA.pdf

[cit. 2008-09-02]

BioOne a vzdálený přístup a e-mvs

BioOne umožňuje vzdálený přístup pro registrované uživatele knihoven. Licenční smlouva umožňuje poskytovat meziknihovní služby.

Licenční smlouva z roku 2006

http://www.amigos.org/files/bioonelicence_12.12.06.pdf

INFORMACE O BioOne – INFOZDROJE.CZ

Portál Infozdroje.cz umožňuje nejen přístup do databází, ale současně z jednoho místa i informace o databázi a odkazy na návody a prezentace. Lze zde také zjistit, které instituce mají k tomuto zdroji přístup.

<http://www.infozdroje.cz/infozdroje.php?sada=2&pismo=A-D>

[cit. 2008-09-03]

Iva Burešová
OPEN ACCESS
(OTEVŘENÝ PŘÍSTUP)

Otevřený přístup přináší novou formu publikování a zpřístupňování plných textů odborných vědeckých dokumentů na internetu, protože tradiční postup publikování, kdy autor své dílo nabídne vydavateli k publikování a ten jej publikuje (nezáleží na tom, zda v elektronické či tištěné podobě), je v současné době již nedostačující.

Otevřený přístup je podle *Budapeštské iniciativy* definován jako přístup k odborným publikacím volně na internetu dovolující uživatelům texty stahovat, tisknout a dále používat s tím, že uvedou informace o původu článku a autorských právech. Problematika otevřeného přístupu je v současné době předmětem mnoha diskuzí nejen v akademické sféře nebo v oblasti práva, ale i v oblasti knihovnictví a informační vědy. Každá z těchto oblastí se zaměřuje na problematiku otevřeného přístupu v rámci svých potřeb, a proto existují podstatné rozdíly v konečném pojetí a chápání tohoto termínu – otevřený přístup jako hnutí se však téměř výhradně zaměřuje na recenzované odborné články a jejich zpřístupňování. I přesto, že většina z nich je prostým textem, roste množství vkládaných obrázků, videí, dat či strojových kódů.

Dokonce už před více než padesáti lety jeden z největších fyziků, Albert Einstein, téměř předpověděl éru otevřeného přístupu, když prohlásil, že: „volná, neomezená výměna nápadů a vědeckých výsledků je nezbytná pro zdravý vývoj vědy, stejně jako pro všechny ostatní sféry života“. Mezi první a nejvýznamnější archivy s otevřeným přístupem patří *arXiv.org* (<http://arxiv.org>), archiv pro elektronické preprinty a vědecké materiály z oblasti fyziky, matematiky, počítačové vědy a kvantitativní biologie a nelineárních věd. Ke konci devadesátých let začaly podle modelu archivu *arXiv.org* vznikat mnohé repozitáře a archivy s otevřeným přístupem, do nichž měli autoři možnost ukládat své práce. Tato situace vedla ke vzniku *Iniciativy otevřených archivů* (Open Access Initiative, <http://www.openarchives.com>) a protokolu *OAI-PMH* (Protocol for Metadata Harvesting).

KLÍČOVÉ INICIATIVY OTEVŘENÉHO PŘÍSTUPU

Budapest Open Access Initiative (2002)

<http://www.soros.org/openaccess>

Tato iniciativa navrhla dva modely otevřeného přístupu, a to vytváření a zřizování elektronických archivů recenzovaných vědeckých článků a vytvoření a zakládání nové generace online elektronických časopisů s otevřeným přístupem, tj. bez předplatného.

Bethesda Statement on Open Access Publishing (2003)

<http://www.earlham.edu/~peters/fos/bethesda.htm>

Prohlášení z Bethesdy o otevřeném přístupu se zabývá především úzkou spoluprací všech objektů, kterých se otevřený přístup týká – tj. grantové agentury a jiné organizace zabývající se podporou vědy a výzkumu, knihovny, vydavatelé odborných periodik, samotní vědci a badatelé, studenti a vědeckovýzkumné společnosti a instituce.

Berlin Declaration of Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities (2003)

<http://oa.mpg.de/openaccess-berlin/berlindeclaration.html>

Berlínská deklarace o otevřeném přístupu k vědě znovu opakuje principy z Budapešti a Bethesdy a přidává nutnost formulování a především dodržování standardů kvality časopisecké produkce. Toto by měla zajistit i jednotná infrastruktura pro snadné publikování jednotlivých článků včetně nástrojů softwarových, metadatových apod.

Akademie věd ČR se přihlásila k zásadám této deklarace. Stalo se tak na 44. zasedání dne 25. března 2008, kdy Akademická rada schválila přistoupení Akademie k Berlínské deklaraci o otevřeném přístupu k vědeckým znalostem. Uložila předsedovi učinit kroky k podpisu Berlínské deklarace. Dne 6. května 2008 se tak dopisem předsedy AV ČR prof. Václava Pačesa stalo.

HISTORIE A OBECNÉ PRINCIPY OTEVŘENÉHO PŘÍSTUPU

Počátky publikování článků ve vědeckých časopisech se datují rokem 1665, kdy byla v Paříži a Londýně publikována první čísla těchto periodik – *Journal de Sçavants* a *Philosophical Transactions of the Royal Society*. Dějiny otevřeného přístupu se potom podle Petera Subera začaly psát v roce 1969 (přesně 7. dubna), kdy Steve Cocker publikováním první *Žádosti o komentáře* (First Request for Comments (RFC)) spustil publikování série volných online dokumentů o vývoji internetu.

V osmdesátých letech jsou potom pro otevřený přístup důležité dva milníky – 21. září 1985, kdy Bílý dům pod vedením Ronalda Reagana vydal *Nařízení o národní bezpečnosti 189 : Národní politika přenosu vědeckých, technických a inženýrských informací* (National Security Decision Directive 189 : National Policy On The Transfer Of Scientific, Technical And Engineering Information) nesoucí poselství, že „maximální možná míra výsledků základního výzkumu zůstává neomezená“ a rok 1989, který se nese ve znamení založení časopisu *Psycoloquy* (<http://psycprints.ecs.soton.ac.uk>). Časopis byl založen Stevanem Harnadem a je to jeden z prvních časopisů s otevřeným přístupem, který se stal zároveň recenzovaným.

Od devadesátých let online časopisů s otevřeným přístupem přibývalo. V říjnu 1990 potom Tim Berners-Lee vytvořil prvního webového klienta a webový server, kteří prakticky začali fungovat během března roku 1991.

V roce 1999 byla založena *Iniciativa otevřených archivů* (Open Archives Initiative, OAI, <http://www.openarchives.org>). A *Institutem Otevřené společnosti* (Open Society Institute) byl téhož roku také zahájen projekt *Elektronické informace pro knihovny* (Electronic Information for Libraries Direct (eIFL Direct, <http://www.eifl.net/cps/sections/home>). 22. října potom byla vydána *Konvence ze Santa Fe*, která specifikuje technické a organizační požadavky nutné k vzájemnému propojení elektronických archivů.

26. dubna 1999 vydavatelství *BioMed Central* (dnes jedno z největších vydavatelství s otevřeným přístupem) ohlásilo plán nabídnout volný online přístup ke svým časopisům a 19. července 2000 potom vydavatelství *BioMed Central* publikovalo svůj první volně dostupný online článek.

V roce 2000 také bylo Dr. Varmusem založeno neziskové vydavatelství recenzovaných časopisů – *PLoS* (Public Library of Science, <http://www.plos.org>).

V lednu 2001 byla Jimmym Walesem založena *Wikipedie*. Rok poté – v lednu roku 2002 – se také redakční rada amerického recenzovaného časopisu *PNAS* (The Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, <http://www.pnas.org>) rozhodla pro volné zpřístupňování publikovaných článků po šesti měsících od data publikování.

Na jaře roku 2003 byl založen *Adresář časopisů s otevřeným přístupem* (The Directory of Open Access Journals, DOAJ, <http://www.doaj.org>), jehož cílem je usnadnit uživatelskou orientaci v oblasti otevřeného přístupu. Tato služba je dostupná samozřejmě zdarma. Prvně byl ohlášen už 14. února, ale oficiálně se rozběhl až právě 12. května. Na počátku července 2004 potom začal *Adresář časopisů s otevřeným přístupem* nabízet vyhledávání na úrovni článků.

6. října 2004 společnost *Google* oficiálně vyhlásila projekt *Google Print* (od listopadu 2005 přejmenovaný na *Google Book Search*, <http://books.google.com>), jehož snahou je zdigitalizovat fondy největších světových knihoven a uživatelům umožnit online vyhledávání v těchto textech. 28. listopadu 2004 potom také společnost *Google* ohlásila vznik své vědecké „odnože“ *Google Scholar* (<http://scholar.google.com>). V prosinci roku 2006 se společnost *Google* také rozhodla kromě knih postupně digitalizovat i staré ročníky časopisů.

V roce 2006 The Science Navigation Group (mateřská společnost vydavatelství *BioMed Central*) ohlásila také vznik *Chemistry Central*, prvního projektu mimo oblast biomedicíny. Ve stejnou dobu ohlásila i stejné plány pro *PhysMath Central*. Nová

zastřešující organizace – Open Access Central – bude koordinovat rostoucí rodinu projektů z různých disciplín.

TRENDY VE VÝVOJI OTEVŘENÉHO PŘÍSTUPU

Zatím není jasné, zda volný (otevřený) i placený přístup k informacím vedle sebe mohou dlouhodobě existovat, jak je tomu dnes v mnoha vědních oblastech (např. ve fyzice, lékařství a dalších), nebo zda některá z těchto forem převládne a druhá potom zanikne úplně, či se stane pouze okrajovou záležitostí. Tento vývoj bude zřejmě záležet také na míře státní regulace nebo podpory v této oblasti, neboť může být stanovena povinnost zveřejňovat výsledky státem financovaného výzkumu ve volně dostupných zdrojích. Pro tyto účely může být vytvořen centrální archiv s otevřeným přístupem, nebo mohou být jednotlivým institucím přiděleny finanční prostředky s tím, že si samy rozhodnou, kde budou jimi publikované články archivovány – zda ve vlastním institucionálním repozitáři, či zda využijí otevřené archivy jiných institucí a za tuto službu potom zaplatí.

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP A KNIHOVNY – CO JIM PŘINESE?

Školení a podpora uživatelů

S nástupem otevřených archivů, časopisů a digitálních knihoven přestal být dokument vázán na konkrétní vydání daného periodika. Uživatelé je proto potřeba poučit o jiných jednoznačných identifikátorech než je ročník, číslo a strana. Někdy se může také téměř (nebo úplně) totožný text objevit ve více zdrojích. To může být pro uživatele velice matoucí.

Existence více verzí jednoho článku ztěžuje práci i informačním pracovníkům, kteří se zabývají citační analýzou. Má se pro jeden konkrétní článek sčítat počet citací všech jeho verzí? Nebo se mají brát v potaz pouze citace jedné, oficiální, verze? Otázka hodnocení na základě citací v otevřených archivech je vůbec problematická, protože dosud jsou autoři do jisté míry hodnoceni podle kvality časopisů, ve kterých publikují (tzv. impakt faktor). Další úlohou pro informační pracovníky je podpora svých uživatelů v roli autorů, ochota pomoci jim s výběrem vhodného časopisu či archivu pro zveřejnění článku, pomoc s tvorbou metadat a úhrada případného poplatku. Kromě toho se mohou přímo podílet na budování, organizaci a provozu otevřeného archivu své instituce.

Posuzování kvality zdrojů

Knihovny by měly poskytovat především kvalitní informační zdroje, bez ohledu na to, zda jsou volně přístupné či nikoliv. V souvislosti s otevřeným přístupem se objevují i spekulace o jejich odborné úrovni. O co je pro autory snazší publikovat, o to je těžší posoudit kvalitu článků. Placené zdroje dávají jistou záruku správnosti, aktuálnosti i původnosti. Než se takový zdroj dostane k uživateli, projde dvojnásobným výběrem – nejprve na straně vydavatele (recenzní řízení) a potom na straně knihovny, která do svého

fondy pečlivě vybírá jednotlivé tituly. V případě mnoha vydavatelů s otevřeným přístupem může snaha o úsporu nákladů vést k vypouštění recenzního řízení i redakčních úprav rukopisu, a tudíž hrozí nebezpečí, že budou publikovány i méně kvalitní práce. V případě otevřených archivů je zpravidla filtrace ze strany správců minimální, ale při hodnocení obsahu mohou pomoci další nadstavbové služby, jako jsou např. automaticky vytvářené citační rejstříky nebo sledování počtu přečtení článku.

Integrace volně přístupných zdrojů s dosavadními fondy a službami

Knihovny by měly postupně začleňovat časopisy s otevřeným přístupem do svých katalogů, nabízet uživatelům vyhledávací služby specializované na materiály s otevřeným přístupem a požadovat zahrnutí zdrojů s otevřeným přístupem do nástrojů umožňujících současné prohledávání více informačních zdrojů. Pokud jde o propojování bibliografických záznamů s plnými texty, je povzbudivé, že i vydavatelé volně přístupných časopisů se zapojily do systému *CrossRef*.

Trvalá ochrana a zpřístupnění zdrojů s otevřeným přístupem

Trvalá ochrana tištěných zdrojů je doménou depozitních knihoven (v ČR je to *Národní knihovna České republiky*) a ty nejspíš přijmou i odpovědnost za trvalé uchování a zpřístupňování materiálů s otevřeným přístupem. *Knihovna Akademie věd ČR* by se ráda této depozitní role zhostila vůči dokumentům publikovaným jednotlivými ústavy *Akademie věd*. Hlavní myšlenkou otevřených archivů je nabídnout autorům prostor pro publikování příspěvků, otázka trvalé ochrany a zpřístupňování je odsunuta do pozadí, především kvůli finančnímu zázemí, které není dlouhodobě jisté.

Jaroslav Meixner
**VZDÁLENÝ PŘÍSTUP
K ELEKTRONICKÝM
INFORMAČNÍM
ZDROJŮM KNAV**

<http://www.lib.cas.cz/cs/vzdaleny-pristup>

Začátkem září 2008 jsme pro registrované čtenáře zpřístupnili novou službu – tzv. vzdálený přístup k elektronickým informačním zdrojům (dále EIZ).

Vzdálený přístup

Zásady pro užívání vzdáleného přístupu:

Vzdálený přístup k elektronickým informačním zdrojům (EIZ) je povolen pouze registrovaným čtenářům Knihovny Akademie věd ČR, v.v.i., kteří mají platný čtenářský průkaz. Pro přihlášení se používá stejné uživatelské jméno a heslo jako do knihovního systému.

Využívání těchto zdrojů se řídí podmínkami definovanými v patřičných licenčních smlouvách:

- obsah EIZ je určen pouze pro výukové, studijní nebo vědecké účely a pro osobní potřebu uživatelů, nelze je v žádném případě využívat ke komerčním účelům
- není povoleno stahovat nebo kopírovat celá čísla nebo tituly elektronických časopisů nebo jiné větší části EIZ
- použití informací podléhá praxi obvyklé při tvorbě vědecké práce, tzn. že každá použitá práce by měla být náležitě citovaná (viz např. <http://www.citace.com/>)
- uživatelské jméno a heslo jsou nepřenosné

Další informace naleznete v [Knihovním řádu](#).

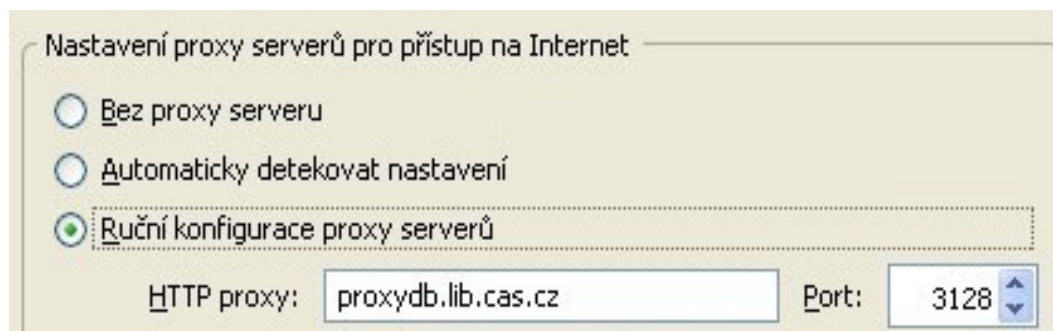
Souhlasíte s podmínkami?

Přihlášením se zavazujete dodržovat výše uvedené zásady.

Obr. 1 – Úvodní stránka vzdáleného přístupu – podmínky využití

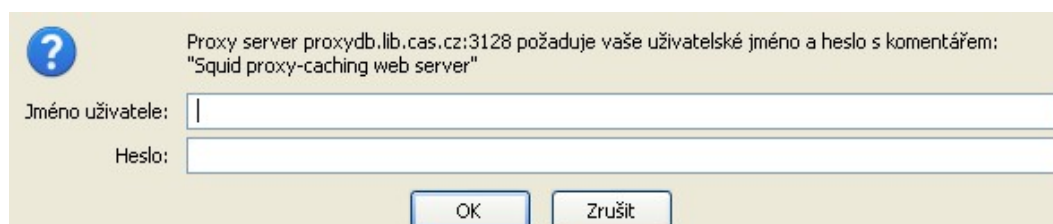
Tato služba umožňuje registrovaným čtenářům Knihovny Akademie věd ČR využít přístup z vlastního počítače přes proxy server KNAV do licencovaných databází, které KNAV předplácí a které mají v licenční smlouvě povolen vzdálený přístup. Uživatel potřebuje pro využívání vzdáleného přístupu k EIZ platný čtenářský průkaz a své přihlašovací údaje do knihovního systému Aleph (uživatelské jméno, heslo). Na úvodní stránce (viz obr. 1) uživatel potvrzuje svůj souhlas s dodržováním uvedených podmínek při využívání EIZ (viz též článek 3.8 Elektronické informační zdroje v Knihovním řádu).

Po kladném potvrzení se uživateli zobrazí seznam on-line zdrojů s hypertextovými odkazy pro vzdálený přístup (viz obr. 4) a podrobný návod k nastavení svého internetového prohlížeče, ve kterém si musí nastavit adresu proxy serveru (proxydb.lib.cas.cz) a port proxy serveru (3128) – viz obr. 2. Uveden je postup nastavení proxy serveru pro oba nejrozšířenější prohlížeče – Mozilla Firefox a Internet Explorer.

Obr. 2 – Nastavení proxy serveru v prohlížeči Mozilla Firefox

Následně je uživatel požádán o autentizaci pomocí uživatelského jména a hesla (viz obr. 3). Proxy server ověří totožnost uživatele v databázi systému Aleph a pokud ověření proběhne úspěšně je uživateli umožněno pokračovat dále v přístupu k vybranému zdroji.

Obr. 3 Zadání přihlašovacích údajů (prohlížeč Mozilla Firefox)

Aktuální nabídka on-line zdrojů přístupných prostřednictvím vzdáleného přístupu zahrnuje kromě řady bibliografických a fulltextových databází i bibliografickou a citační databázi Scopus a vyhledávač Google Scholar. Nabídka on-line zdrojů pro vzdálený přístup se bude pravidelně aktualizovat.

Seznam on-line zdrojů s povolením pro vzdálený přístup

- **Scopus**
- **ACS**
- **Biological Abstracts** / Zoological Record
- **CoTo.Je**
- **EBSCO**
- Informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu (**LISA**, **ELIS**, **LLIS**)
- **InterScience** (Wiley)
- **JSTOR**
- **Literature Online**
- **Oxford Reference Online**
- **ProQuest**
- **ScienceDirect** (Elsevier)
- **SpringerLink** (Springer + Kluwer)
- **Ulrich's Periodicals Directory**

- **Google Scholar** (vč. link resolverů SFX@LibASCR: Full Text a EBSCOhost Full Text pro získání plného textu některých dokumentů)

Návod na nastavení internetového prohlížeče

Pro vzdálený přístup je **nutné nastavit internetový prohlížeč**. Více o nastavení prohlížeče **se dozvíte zde**.

Poznámka

Po ukončení práce deaktivujte nastavení prohlížeče a vraťte se k původním hodnotám.

Obr. 4 – Seznam on-line zdrojů přístupných přes vzdálený přístup

Výhoda přístupu do Google Scholar přes vzdálený přístup v KNAV spočívá v možnosti získání plných textů dokumentů pomocí link resolverů SFX@LibASCR: Full Text a EBSCOhost Full Text. Google Scholar je pro uživatele také volně přístupný na Internetu, ale bez těchto link resolverů, které jsou vázány na IP adresy členů konsorcií EIZ.

Po ukončení práce s databázemi prostřednictvím vzdáleného přístupu si uživatel opět obnoví původní nastavení svého internetového prohlížeče.

Hana Tomanová
**PŘEHLED
ELEKTRONICKÝCH
INFORMAČNÍCH
ZDROJŮ PŘÍSTUPNÝCH
V KNAV V ROCE 2008**

Bibliografické a citační databáze

Scopus
Web of Knowledge
Web of Science

**Bibliografické, plnotextové a speciální
databáze**

American Chemical Society (ACS)
Anopress TAMTAM
Biological Abstracts
BioOne.1 a BioOne.2 (od 1. 8. 2008)
CoTo.Je
ČTK (do 31.8. 2008)
EBSCO
Informační zdroje pro knihovnictví
LISA
ELIS
LLIS FT
ISTA / LISTA (přes EBSCO)
InterScience (Wiley)
ISSN
JSTOR
Literature Online (LION)
Manuscriptorium
OCLC FirstSearch
Oxford Reference Online (ORO)
Proquest 5000 International
ScienceDirect (Elsevier)
SpringerLink (Springer + Kluwer)
Ulrich's Periodicals Directory
Web of Knowledge
 Current Contents Connect
 (do 30. 6. 2008)
 Journals Citation Reports

Portály

EZB (Elektronische Zeitschriftenbibliothek)
Portál STM
JIB (Jednotná informační brána)
Google Scholar

Významné volně přístupné EIZ

arXiv
BioMed Central
Central European Journal of Social Sciences
and Humanities
NTRS
CiteSeer (Research Index) – Scientific
Literature Digital Library

Informace o EIZ

Infozdroje
Suweco
Nature, Science atd.

EIZ s povolením vzdáleného přístupu

Scopus
American Chemical Society (ACS)
Biological Abstracts / Zoological Records
BioOne.1 a BioOne.2
CoTo.Je
EBSCO
Informační zdroje pro knihovnictví
a informační vědu
LISA
ELIS
LLIS FT
ISTA / LISTA (přes EBSCO)
InterScience (Wiley)
JSTOR
Literature Online (LION)
Oxford Reference Online (ORO)
Proquest
ScienceDirect (Elsevier)
SpringerLink (Springer + Kluwer)
Ulrich's Periodicals Directory

Google Scholar (propojení do plnotextových
databází přístupných v KNAV)

SDĚLENÍ

Těšínská historická knihovna vyhlašuje jménem konsorcia zahrnujícího Státní archiv v Katovicích, pobočka Těšín, Muzeum Těšínského Slezska, Evangelickou farnost v Těšíně a řád Milosrdných bratří v Těšíně **soutěž na vědecké práce** v rámci projektu **Ochrana a restaurace těšínského písemného dědictví**. Vědecký patronát má Hlavní výbor Polské bibliologické společnosti a odborné časopisy *Knihy a dějiny* (Praha), *Przegląd Biblioteczny* (Warszawa) a *Roczniki Biblioteczne* (Wrocław).

Do soutěže je možno přihlašovat práce vztahující se k následující tematice:

- a) dějiny písemné kultury (nauka o pramenech, dějiny správy, dějiny literatury, dějiny knihtisku a vydavatelské činnosti, dějiny knižní distribuce, dějiny čtenářství, dějiny knihoven a archivů); práce na toto téma by se měly vztahovat k Těšínskému Slezsku nebo musí mít jejich obsah výrazné a metodologicky odůvodněné vazby k tomuto regionu,
- b) ochrana a restaurování fondů v polských nebo zahraničních knihovnách a církevních archivech,
- c) projekty v oblasti zabezpečení, restaurování a digitalizace knihovních nebo archivních fondů, realizované v Polsku nebo v České republice za podpory Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru.

Soutěžní práce v polském, českém nebo anglickém jazyce, s poznámkovým aparátem a resumé v polštině a angličtině (maximálně 1 800 znaků), by měla mít souhrnný objem jeden až tři vydavatelské archy (tzn. 40 000–120 000 znaků).

Počet prací přihlášených jednotlivými účastníky není limitován. Každá z nich by se však měla vztahovat k jinému tématu.

Příhlašku do soutěže je třeba podat **do 31. března 2009** na předepsaném formuláři a s abstraktem, hotové práce zaslat **do 31. října 2009** na adresu: Książnica Cieszyńska, ul. Mennicza 46, 43-400 Cieszyn.

Soutěž bude vyhodnocena do 31. prosince 2009.

Pro autory nejvýše oceněných prací jsou připraveny peněžní odměny v souhrnné hodnotě 12 000 zř brutto.

Podrobný výklad podmínek soutěže a formulář přihlašky v českém jazyce jsou vystaveny na <http://www.eog.kc-cieszyn.pl/index.php/news/show,1,22/news.html>

Ústav pro soudobé dějiny AV ČR PŘIJME VEDOUCÍ/VEDOUCÍHO KNIHOVNY.

Požadujeme:

- VŠ vzdělání, nejlépe knihovnicko-informačního zaměření
- znalost práce při tvorbě elektronických katalogů (AACR2, MARC 21, ALEPH)
- znalost práce s informačními zdroji včetně internetu (vyhledávání v domácích a zahraničních databázích)
- základní orientaci v oboru soudobých dějin
- znalost nejméně 1 světového jazyka
- organizační schopnosti, zodpovědnost a flexibilitu
- pochopení smyslu knihovnicko-informační práce a znalost praktického chodu knihovny

Nástup 1. února 2009

Písemné odpovědi se životopisem zasílejte **do 15. prosince 2008** na adresu:

Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
k rukám PhDr. Slavěny Rohlíkové
Vlašská 9
11840 Praha 1 – Malá Strana
nebo:
rohl@usd.cas.cz

Pro další informace volejte 257 286 365.

OBSAH

Úvodem (Jarmila Burgetová)	3
Elektronické informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu (Hana Tomanová)	5
Portál ISSN (Hana Tomanová)	15
BioOne (Hana Tomanová)	24
Open Access (otevřený přístup) (Iva Burešová)	30
Vzdálený přístup k elektronickým informačním zdrojům KNAV (Jaroslav Meixner)	35
Přehled elektronických informačních zdrojů přístupných v KNAV v roce 2008 (Hana Tomanová)	38
Sdělení	
Konkurs na vědeckou práci z dějin písemnictví Těšínského Slezska	39
Oznámení Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR	40

PRO PRACOVNÍKY STŘEDISEK VĚDECKÝCH INFORMACÍ
A KNIHOVEN AV ČR VYDÁVÁ KNIHOVNA AV ČR, v.v.i.

REDIGUJE PhDr. JARMILA BURGETOVÁ

ŘÍJEN 2008

ISSN 1210-8502